

Одобрен на Програмен съвет,
координиращ обучението по
специалност „Акушерка”
от 15.01.2024 г.

К О Н С П Е К Т
ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
по
АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ – АКУШЕРСКИ ДЕЙНОСТИ И ГРИЖИ
СПЕЦИАЛНОСТ “АКУШЕРКА”, ОКС „БАКАЛАВЪР“

АКУШЕРСТВО

1. Анатомия на външни и вътрешни полови органи.
2. Регулация на менструалния цикъл, промени в яйчниците и ендометриума.
3. Таз – анатомия, размери, плоскости.
4. Плацента – образуване, хистологичен строеж, физиология и функции.
5. Размери на тялото и главата на доносен и зрял плод. Признаци на зрялост.
6. Положение на плода в матката през втората половина на бременността (ситус, хабитус, позицио, презентацио). Акушерски дейности и грижи.
7. Физиологични промени при жената по време на бременност. Параклинични параметри. Акушерски дейности и грижи.
8. Задачи на акушерското изследване. Субективни и обективни признаци за бременност – компетенции на акушерката.
9. Признаци на напреднала бременност – акушерски компетенции.
10. Снемане на обща и специална акушерска анамнеза.
11. Палпация на бременна – методика и цел. Аускултация на ДСТ.
12. Антропометрия. Снемане на общ статус на бременна. Оглед – техника.
13. Пелвиметрия – акушерски компетенции.
14. Рискови фактори на бременността – акушерски компетенции.
15. Раждане – понятие, дефиниция, критерии, продължителност. Признаци за настъпване на раждането – теории. Предвестници на раждането.
16. Изгонващи сили. Съкратителна способност на матката. Коремна преса.
17. Първи период на раждането . Акушерски дейности и грижи.
18. Втори период на раждането. Акушерски дейности и грижи.
19. Трети период на раждането. Акушерски дейности и грижи.
20. Биомеханизъм на раждане в предно тилно предлежание. Акушерски дейности и грижи.
21. Биомеханизъм на раждане в седалищно предлежание. Акушерски дейности и грижи.
22. Биомеханизъм на раждане при неправилни тилни предлежания. Акушерски дейности и грижи.
23. Биомеханизъм на раждане в дефлексионни предлежания: предно черепно, челно предлежание, лицево предлежание. Акушерски дейности и грижи.
24. Седалищно предлежание – етиология, класификация, диагноза. Акушерски дейности и грижи.

25. Първи грижи за новороденото – отчитане на състоянието на новороденото по скалата на В. Апгар. Акушерски дейности и грижи.
26. Депресивно състояние на плода и новороденото. Акушерски дейности и грижи.
27. Многоплодна бременност. Понятие. Диагноза, обективно изследване. Акушерски дейности и грижи.
28. Обезболяване на раждането. Медикаментозно обезболяване – методи и средства. Съвременни концепции. Акушерски дейности и грижи.
29. Рационално и дирижирано водене на раждането. Акушерски дейности и грижи.
30. Водене на раждане в доболнична обстановка. Акушерски дейности и грижи.
31. Пуерпериум – понятие, определение, продължителност. Лактация. Акушерски дейности и грижи.
32. Аборти – видове, етиология и компетенции на акушерката.
33. Изкуствено прекъсване на бременността. Показания. Нормативна уредба. Постабортно консултиране – роля и участие на акушерката.
34. Преждевременно раждане. Етиология, диагноза, клиника, лечение. Акушерски дейности и грижи.
35. Преносена бременност. Етиология, диагноза, лечение. Акушерски дейности и грижи.
36. Извънматочна бременност – етиология, клиника. Акушерски дейности и грижи.
37. Смърт на плода преди раждането. Диагноза и поведение в различните срокове на бременността. Синдром на мъртвия плод. Акушерски дейности и грижи.
38. Повръщания при бременните (ранни токсикози на бременността) – клиника, диагноза, поведение. Акушерски дейности и грижи.
39. Хипертензивни усложнения по време на бременността - класификация. Клиника. Диагноза. Поведение при преекламписия и еклампсия. Акушерски дейности и грижи.
40. Кръвотечения през втората половина на бременността. Плацента превия – клиника, диагноза, поведение. Водене на раждане. Акушерски дейности и грижи.
41. Кръвотечения през втората половина на бременността. Преждевременно отлепена плацента, разположена на нормално място. Диагноза, акушерски дейности и грижи.
42. Аномалии на родовата дейност (дистокии). Понятие. Причини. Диагноза. Акушерски дейности и грижи.
43. Тесен таз. Класификация. Диагноза. Протичане на бременността и раждането. Пелвио-фетална диспропорция. Акушерски дейности и грижи.
44. Предлежание и пролапс на пъпна връв и дребни части – причини, диагноза, поведение. Акушерски дейности и грижи.
45. Преждевременно разкъсване на околоплодния мехур – причини, диагноза, клиника. Акушерски дейности и грижи.
46. Бременност и раждане на едър и гигантски плод – определение, клиника, диагноза. Акушерски дейности и грижи.
47. Родов травматизъм на майката – причини, клиника, профилактика, лечение, Акушерски дейности и грижи.
48. Патология на плацентарния и ранния следплацентарен период. Етиология, клиника, поведение. Акушерски дейности и грижи.

49. Коагулопатии в акушерството – етиология, клиника, диагноза, профилактика, лечение. Акушерски дейности и грижи.
50. Патология в протичането на послеродовия период от неинфекциозен характер: субинволюцио и лохиометра. Причини, клиника, диагноза. Акушерски дейности и грижи.
51. Послеродови инфекциозни заболявания на ЖПО: пуерперален ендометрит, миометрит, флебит на тазовите вени. Причини, клиника, диагноза. Акушерски дейности и грижи.
52. Кръвотечения в късния пуерпериум. Причини, клиника, диагноза. Акушерски дейности и грижи.
53. Тромбоемболични усложнения в пуерпериума. Амниотична емболия. Акушерски дейности и грижи.
54. Послеродови заболявания на млечните жлези. Причини, клиника, диагноза. Акушерски дейности и грижи.
55. Понятие за застрашен плод - методи за диагноза на застрашен плод. Директни методи за диагноза на застрашен плод. Акушерски дейности и грижи.
56. Родов травматизъм на новороденото. Понятие, етиология, клиника, поведение. Акушерски дейности и грижи.
57. Епизиотомия – условия, техника, усложнения. Акушерски дейности и грижи.
58. Форцепс -показания, условия. Акушерски дейности и грижи.
59. Секцио цезарей – акушерски дейности и грижи.
60. Изкуствено разкъсване на околоплодния мехур. Показания, противопоказания, усложнения. Акушерски дейности и грижи.
61. Мануална екстракция на плацента и ревизия на матката. Акушерски дейности и грижи.

ГИНЕКОЛОГИЯ

62. Периоди в живота на жената.
63. Гинекологичен преглед – методи за извършване. Информативна стойност. Акушерски дейности и грижи.
64. Методи за изследване на овулацията (фоликулометрия, хормонални тестове, базална температура). Диагностична стойност.
65. Методи за диагностика в гинекологичната практика: абразио - видове. Подготовка на жената, инструментариума и акушерката. Акушерски дейности и грижи.
66. Апаратни методи за диагностика в гинекологията: лапароскопия, хистероскопия, колпоскопия. Акушерски дейности и грижи.
67. Вземане на материал за хистологично изследване. Биопсия - видове. Подготовка на жената и инструментариума. Цитодиагностика. Акушерски дейности и грижи.
68. Аменорея – причини, видове. Акушерски дейности и грижи.
69. Дисфункционални маточни кръвотечения. Акушерски дейности и грижи.
70. Генитален десцензус и пролапс. Акушерски дейности и грижи.
71. Заболявания на вулвата – възпалителни и дистрофични. Акушерски дейности и грижи.
72. Генитален флуор – етиология, клиника, диагноза и лечение. Акушерски дейности и грижи.

73. Заболявания на влагалището. Колпити – етиология, клиника, диагноза, лечение. Акушерски дейности и грижи.
74. Възпалителни заболявания на маточната шийка и последиците от тях. Акушерски дейности и грижи.
75. Карцином на маточната шийка. Акушерски дейности и грижи.
76. Възпалителни заболявания на маточното тяло. Акушерски дейности и грижи.
77. Миома на матката. Акушерски дейности и грижи.
78. Тумори на маточното тяло.
79. Възпалителни заболявания на яйчниците и тръбите. Акушерски дейности и грижи.
80. Тумори на яйчниците.
81. Смущения в менструалния цикъл от ендокринен характер. Акушерски дейности и грижи.
82. Поликистозен овариален синдром.
83. Стерилитет. Определение. Мъжки стерилитет – видове, причини, диагноза. Основни методи за изследване и лечение. Акушерски дейности и грижи.
84. Стерилитет. Определение. Женски стерилитет – видове, причини, диагноза. Асистирани репродуктивни технологии. Основни методи за изследване и лечение. Акушерски дейности и грижи.
85. Периоди в детско - юношеската възраст от гледна точка на гинекологията. Особености. Акушерски дейности и грижи.
86. Пубертет – отклонения. Преждевременен и късен. Първична аменорея и нарушения в менструацията. Хигиена на половото съзряване. Акушерски дейности и грижи.
87. Тумори в детско - юношеската възраст.
88. Обзор на най-често прилаганите операции в гинекологичната практика. Акушерски дейности и грижи.
89. Остър корем от гинекологичен произход. Реанимационни мероприятия. Акушерски дейности и грижи.
90. Пикочна инконтиненция. Стрес-инконтиненция. Детрузорна нестабилност.
91. Ретенция на урина и приливна инконтиненция.

Литература:

1. Белоев, Й., Грижи за болния и сестринска техника, Медицина и физкултура, София, 2002
2. Бостанджиев, Р., Сексология и семейно планиране, Изд. София, 2000.
3. Димитров, А., под ред, Акушерство, МИ Арсо, 2020.
4. Димитрова, А. Въпроси за изпитен тест по акушерство и гинекология. Изд. Медицинско издателство «АРСО», София, 2001.
5. Димитров, А., В. Златков, Гинекология. Учебник за студенти и специализанти, АРСО-АРСОКПЕ ООД, София, 2017.
6. Димитрова, В., Т. Евтимова, Специални акушерски грижи при нормална и патологична бременност, МУ – Варна, учебник, 2019;
7. Евтимова, Т. Актуални подходи при продължителна акушерска грижа – ИК Елфи, 2018.
8. Йорданов, Г. Ръководство за практически упражнения по акушерство и гинекология. Медицина и физкултура, София, 1991.

9. Канингам, М., Г., Ливено, Дж, Х., Кларк, Акушерство на Уилямс, 20-то издание, Медицинско издателство „Райков”, 2001
10. Карагъзов, И. и колектив, Гинекология, Медицина и физкултура, София, 1999.
11. Кацулов, А., Бременност с висок риск. Изд. Медицина и физкултура, София, 1989.
12. Кацулов, А., Раждане с висок риск., изд. Медицина и физкултура, София, 1989.
13. Кацулов, А., Патологичен пуерпериум, Медицина и физкултура, София, 1984.
14. Кихле, М., (под ред.), Наръчник по гинекология и акушерство, МФ, София, 2015.
15. Козовски, Ив., Акушерски операции, Изд. Сдружение “S&S”, 1993.
16. Козовски, И., Синдроми и симптоми в акушерството и гинекологията, Варна, 1992.
17. Луканова, Й., Опорни точки за клиничната практика на акушерки, Русенски университет, 2015.
18. Милчева, Х., Атанасова, Митева. Сестрински и акушерски грижи. Изд. КОТА, Ст. Загора, 2004.
19. Мирков, К., Гинекология, МФ, С., 1988.
20. МЗ, Фонд на народонаселение на ООН, Семейно планиране, Наръчник за здравни специалисти, Медицина и биология, София, 2001.
21. Налбантов, Б., А. Налбантов. Учебник по акушерство и гинекология. Изд. “Знание” ЕООД, 2003
22. Пранчев, Н., Инфекциозни заболявания и усложнения в акушерство, АРСО – София 2003.
23. Попова, С., Кръстева, К., Юрукова, К., Комуникативни умения и функции на сестринството, Гриф, Пловдив, 2001г.
24. Сербезова, И., Специални акушерски грижи за бременни, раждащи, родилки и новородени. Русе, 2013
25. Спасова, Р. и кол., Медицински сандарти по здравни грижи, Издателска къща „АБ” ЕООД, Стара Загора, 2008
26. Стоименов Г. и колектив, Акушерство и гинекология, Медицина и физкултура, София, 1990
27. Ташков, Д., Акушерство и гинекология, Медицина и физкултура, София.
28. Тодорова, К., Диабет и бременност. Артик 2001, София, 2010.
29. Хаджиев, Ал., Карагъзов Й., Акушерство, София, 2005.
30. Хаджиев, А., Новачкова, УЗД в акушерството и гинекологията, 1986.
31. Христова, Цв., Специални акушерски грижи при нормална бременност, МЕДИАТЕХ, 2017.
32. Щелер, Й., А. Валет, К. Гьоке. Наръчник по акушерство и гинекология. Изд. Медицина и физкултура, София, 2000.
33. Щъркалев, И., Акушерство., Медицина и физкултура, 1990
34. Щъркалев, И., Диагностични методи в акушерството и гинекологията, МФ, С., 1978.
35. Яръков, Л., Консервативно лечение на АГ-заболявания, МФ, С., 1988.
36. Bennett V.R., Brown, Textbook for Midwives, Churchill Livingstone, London, 1999
37. Berek & Hacker, s, Gynecologic Oncology, 2010, Ed: Walters Kluwer (Lippincott &
38. Wilking)
39. Danforth Obstetrics and Gynaecology, 2008
40. Hacker & Moore, s, Essentials of Obstetrics and Gynaecology, Fifth Edition, 2009
41. Wells , Н. Buckley, Н Fox. Gynaecological and Obstetric Pathology, 2nd edition, ACOG Press, 2009.
42. Williams Obstetrics 24th Edition 2015.